

hrane in zatorej mnogo počasneje raste. Rahljanje zemlje v drevesnici je pa zaradi tega koristno, da more vanjo zrak, kar jako pospešuje drevesno rast.

Če zemlja ni dobra se mora seveda gnojiti, najboljše z živalskim gnojem. Umetna gnojila se navadno v drevesnicah nič posebno ne obneso. Gnoj naj bode že nekoliko preležan. Najbolje je, če se vzame kravjega, konjskega in ovčjega gnoja in se vse to dobro zmeša. Tudi gnoj od perutnine jako ugaja drevesnicam. Dolgo je bilo razširjeno napačno mnenje, da gnojenje drevescem škoduje, posebno pred živalskim gnojem so imeli sadjarji strah. Zadnji čas je pa ta presodek precej izginil. Seveda ko bi kdo le preveč gnojl, bi to bilo že škodljivo, ali takega gnojenja se ni bati, ker je ž njim preveč dela in prizadene preveč stroškov. Zatorej se bode mnogo prej prigodilo, da bode drevesnica premalo pognojena nego pa preveč.

Kdaj naj se pa gnoji drevesnica? Po skušnjah je najbolje drevesnico gnojiti v pozni jeseni, po zimi ali pa v zgodnji pomladi. Pred novembrom nikar ne spravlja gnoja v drevesnico, v začetku marca pa mora vsekako gnoj biti v zemlji. Če gnojiš po zimi, se bodeš kmalu prepričal, da bode gnojenje mnogo več izdalo. Letno gnojenje pa pospešuje le rast plevela po drevesnicah in je torej včasih res skoro škodljivo. Pa še nekaj družega govori za zimsko gnojenje. Po zimi je bolj mokro in mokrota gnojilne snovi spravi globoko v zemljo k drevesnim koreninam. V drevesnicah je to globoko gnojenje potrebno, ker korenine segajo globoko v zemljo.

Kmetijske raznoterosti.

Kako se odpravi mah z dreves. Deni v sod 1 del pepela, 1 del apna v 8 delov vode in to dobro pomešaj. To pusti stati kacih osem dnij in slednji dan dobro premešaj. S to tekočino s čopičem namaži drevesa in odpal bode čez nekaj časa mah z dreves in ne bode več rasel po njih.

Nerodovitnost orehov. Večkrat se slišijo pritožbe o nerodovitnosti orehov, posedno tacih, ki rastejo posamično. Preiskave so pokazale, da je vzrok te nerodovitnosti to, da pri nekaterih vrstah se moško cvetje še le odpre, ko je že žensko odcvetlo. V takih slučajih je nemogoče. Jedin pri pomoček je, da se sade orehi v večjih skupinah, ker potem je vsekako upati, da se pri kakem drevesu moško cvetje odpre, predno žensko odcvete. Žuželjke pa preneso cvetni prah z drevesa na drevo. Po skušnjah je tudi dognano, da se oplojenje bolj gotovo in bolje izvrši s cvetnim prahom druge istovrstne rastline in je že zategadel priporočati, da se drevesa jedne vrste sade v večjih skupinah. Posebno to velja za drevesa, na katerih je moško in žensko cvetje ločeno.

Brananje ozimine spomladi. Dognano je, da je brananje ozimine jako koristno, ali vedno je to premalo še v navadi. Ko se pomladi malo ogreje in se ni več bati mraza, pa branaj. Samo ne sme biti niti presuho niti prevlažno za to delo. Čim večja in gostejša je ozimina, tem bolj njivo prebranaj. S tem dosežeš, da žito ne bode pregosto in ne poleže. Čim prej je po branani dež, tem lepše potem raste žito.

Sredstvo, s katerim se pomaga, da tiči ne pojedjo semena. Svinčeno rudečilo je dober pomoček, da tiči ne pojedjo semena, ko se vseje. Vsuj seme, ki ga misliš vsejati v

lonc ali sod in prilij vode, tako da je vse podno juhi, ak, mešaš. Sedaj prideni mej mešanjem toliko svinčenega rudečila da je tekočina rudeča. Mešaj močno, da se barvilo prime vseh zrn. Sedaj se skozi sito odtoči voda v drugo posodo in seme posuši na solnci ali pa v zakurjenem prostoru. Ko je seme suho, se pa lahko poseje. To sredstvo je zaradi tega priporočila vredno, ker tiči ne poginejo, temveč le semena ne pobirajo, ker ga dobro poznajo.

Poučni in zabavni del.

Balkanska mesta.

Sofija ali Sredec.

(Dalje.)

Lep pogled je pa proti južni strani na goro Vitošo. Sofije si brez Vitoše skoro misliti ne moremo, kakor Napolja ne brez Vezuva. Ta gora je nekak vremenski prerok za mesto. Dokler je brez megle, se po leti ni bati grdega vremena, ko se pa njen vrh zavije v meglo, pa je pričakovati dežja. Ta gora stoji skoro po vsem osamljena. Na mestni strani ni gozdov, le sem ter tja je hrastovo grmičevje in pri samostanu Dragalevcih je lep gaj. Pač pa so bolj na severni strani gosti hrastovi in bukovi gozdi. Južna stran je pa gola in je lep pašnik, po katerem zlasti po leti vidiš pasti se lepo govedo.

Najvišji vrhunec pa ni pečina nad dragalevškim samostanom, kakor se vidi iz Sofije, temveč je bolj zadej, ter je blizu 2300 metrov visok. Na Vitoši vidi se sneg še jako dolgo spomladi, kar provzročuje, da je podnebje po vsej okolici bolj hladno. Na zapadni strani Vitoše izvira reka Struma. Mnogi potoki iz Vitoše tečejo v Strumo, drugi pa v Isker. Pot na Vitošo z mestne strani in pa od strumskih virov je jako strma, polagoma se pa pride na vrh s severne strani.

Vrh Vitoše je gola peščena planjava. Tam se vidijo razpadajoče skale in semtertja se sliši prijetno šumljanje potokov. Na vrhu kakor sploh na Vitoši vidiš razpadanje in preperenje kamenja. Mraz in voda tu pridno opravljata svoje delo in razganjata trdno kamenje. Voda pa potem odnaša pesek v nižavo. Vsa okolica okrog Sofije je polna majhnih okroglih kamenčkov, katere je vse v teku mnogih stoletjih voda nanosila iz Vitoše. Pogled z Vitoše je jako lep. Vidi se lepo ne le na mesto Sofijo, temveč je tudi prekrasen pogled na zahodne balkanske gore, Srednjo goro, Rilo, gorovje pri Trnji, da vidi se celo daleč v Srbijo. Kdor potuje za zabavo po Bolgariji, naj torej ne zamudi ogledati Vitoše.

Po leti je na Vitoši jako živahno. Bolgari pasejo svojo govedo, ovce in konje. Posebno v poletnih nočeh je lepo videti ognje, pri katerih taborujejo pastirji. Vidijo se večkrat kakor kresovi po naših gorah pred kresnim dnevom.

Jelenov na Vitoši ni, pač pa je dosti ujed in pa medvedov. V hudih zimah medvedje prihajajo celo v bližnja sela. V Sofiji tudi semtertja prineso mlade žive medvede na trg.